

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 22. junija 2017 - Leto XXVII, št. 25

VRATA PORABSKIH ŠOL SO SE ZAPRLA

*V znamenju povezovanja
stran 4*

*Moramo skrbeti pa ceniti tau...
stran 8*

*Pobeg iz zgodovine v prihodnost
tran 7*

Hura! Počitnice!

Tak se je veselilo dosta-dosta mlajšov na sredini juniuša na Vogrskom, med njimi naši porabski mlajši tō, steri so 15. juniuša zaključili tau šaulsko leto. Ništrni – steri so znali, ka do dobre ocene (jegyek) meli – so se leko rejsan iz srca veselili, drugi, z malo lagovejšimi ocenami, so si zdenili, ka so tau leto tō vōspravili, bili so pa takšni tō, steri so buknili, zatok de nad njimi v celji počitnicaj senca, ka do se mogli pripravlati na popravne izpite (pótvizsga).

Dapa prejšnji keden so o tom ešče nej razmišlali, vsi so bili radi, ka so leko šaulsko turbo na klin obejsili. Istina, ka gnešnji mlajši več ne nosijo turbe v šaulo, bole ruksake.

Svojo šaulsko turbo so pa ešče nej pospravili školnicke pa lerance, steri ešče do konca mejsca majo delo, če rejsan včili nedo več, dapa dosta administrativnoga dela trbej ešče opravi.

Naši slovenski školnicke pa lerance do od 26. do 30. juniuša šli na seminar v Slovenijo, steroga njim organizira slovensko šaulsko ministrstvo prejk Zavoda za šolstvo. Za nji je interesantni program vküpppostavila višja svetovalka za šolstvo mag. Valerija Perger. Vejndrik zavolo toga pa zatok tō, ka je seminar zdaj samo vsakšo drugo leto, se nji je glasilo vsevküp 23, ka do z njimi eni kulturni delavci pa ešče slovenska zagovornica v vogrskom parlamenti tō.

Ranč tak do se slovenski včili mlajši, samo njini seminar de se zvau »Jezikovne počitnice«. Na slovenskom maurdji, v Fiesi de letos 32 mlajšov z gorenjseničke, števanovske osnovne šaule pa iz gimnazije v Varaši. Z njimi do šaularge iz Kuzme tō, ka bi naše mlajše motivirali, ka bi vse več slovenski gučali. Žalostno je tau, ka ranč tak, kak pri drugi taboraj, se težko najdejo pedagogi, steri bi šli z mlajši. Prilik bi bilau ešče več, samo brezi spremljevalcov mlajše nikan ne smejš pistiti. Organizator je odgovoren za nji. Če povejmo, bi se mlajši glasili na likovno kolonijo (prej se nejso, samo Slovensko zvezo je zvala ena mati, ka bi njena či šla), šaule ne morejo dati spremljevalca, školnika, Slovenska zveza pa za tau nejma lidi.

Vejm, ka so počitnice, počitnice za vse, tak za mlajše kak za pedagoge. Dapa na naši dvej dvojezični šaulaj gé telko školnikov pa leranc, ka če bi si notvtalali, sto de z decov vleta v tabore, bi na ednoga čleka samo vsakšo štrto-peto leto spadno kakšen tabor. Na tej taboraj se odrasli tō leko kaj navčijo, nej samo mlajši. Videti kaj navvoga, navčiti kaj navvoga, nikomi ne škaudi.

Ovak pa! Želejmo vam, učenci in učitelji, vesele počitnice, dosta lejpi doživetij, ka bi si do septembra nabrali nauve moči.

Marijana Sukič

VRATA PORABSKIH ŠOL SO

15. junij velja na Madžarskem za zadnji šolski dan tako v osnovnih kot srednjih šolah. Tudi v Porabju je tako. Učenci skupaj z učitelji pripravijo zaključne slovesnosti, po tradiciji je to slovo od osmošolcev, ki ga odhajajočim prijateljem pripravijo njihovi nasledniki,

svoje šolanje nadaljevali trije v Sombotelu in eden v Monoštru, na srednji strokovni šoli, kjer bo obiskoval pouk slovenskega jezika, sicer kot začetnik, saj je bil učenec števanovske šole le nekaj mesecev – družina se je pred časom priselila v Porabje. Za ostale 3

ni ogrožena. Gotovo pa je zaskrbljujoče dejstvo, da je pri mladih, ko končajo osnovno šolo, s slovenščino pravzaprav konec.

Dvojezični osnovni šoli, nekaj malega šola v Monoštru, še prej pa narodnostni vrtci, se 3 + 8 let trudijo iz ničle do vsaj skromnega znanja slovenske narodnostne materinščine pripeljati generacije mladih Porabcev. Vrtci in šole so edine institucije, ki se sistematično ukvarjajo s poučevanjem jezika (to je tudi njihova primarna naloga, ker zaradi narodnostnega statusa v obliki, kot so, obstajajo), trudijo se po svojih zmožnostih in sposobnostih, vsi in vsak posebej. Poleg pouka so tu številne dejavnosti, možnosti za

Števanovski osmošolci z razredničarko Anico Szalay

sedmošolci. Na odrih se zvrstijo oboji, ponosni starši pa otroke obdarijo s šopki rož. Potem sledijo družinska praznovanja. To je lepa tradicija, v spoštljivem in slovesnem vzdušju, kakršna mi je tu že od nekaj vseh.

je s slovenščino konec, saj se je na sombotelskih srednjih šolah ni možno učiti. Prav tako je konec s slovenščino za vseh 6 gornjeseniških osmošolcev. Štirje bodo šli v sombotelske ali bližnje srednje šole, dva pa v monoštrske, ampak ne k slo-

učitelje in učence, ki so včasih sicer premalo izkoriščene, pa vendar... Do začetka novega šolskega leta bodo vodstva šol potrebovala veliko spretnosti in modrosti, da se spet zasilno pokrpa še vedno zaskrbljujoča kadrovska slika šolskih zbornic, pa vendar... S slovenskim jezikom se bodo intenzivno ukvarjali pedagoški delavci na 5-dnevnem seminarju v Termah Čatež, kar 23 udeležencev, učenci pa na tradicionalnih jezikovnih počitnicah v Fiesi, še nekaj domačih taborov bo, pa vendar... Vrtci in šole v Porabju gotovo opravljajo poslanstvo, zaradi katerega obstajajo, izobraževalne institucije pa, žal, ne morejo biti odgovorne za to, da je s koncem

Poslavljaljo se gornjeseniški osmošolci

Od osnovnošolskih klopi, učiteljev in učencev so se ta dan poslavljal tudi osmošolci na dvojezičnih osnovnih šolah v Števanovcih in na Gornjem Seniku. Števanovsko šolo so zapustili štirje učenci, ki bodo

venskemu jeziku. To je porabska kruta resničnost. Naslednje šolsko leto se bo na obe šoli vpisalo nekaj več učencev, kot jih je trenutno odšlo, tako da prihodnost osnovnih šol in slovenskega jezika v njih

šolanja za mladi porabski rod tudi konec slovenskega jezika. Narodnost, ki odgovorno ravna s svojo jezikovno in kulturno dediščino, poskrbi, da mladim, ki zapustijo varno šolsko okolje, ne pozabi. V sloven-

SE ZAPRLA

skem zamejskem prostoru je, recimo v Italiji, šport tisti, ki združuje mlade Slovence, tudi jezikovno. Zakaj Porabje nikoli ni imelo slovenskega (slovensko govorečega!) športnega društva?

Kulturne skupine. V kateri izmed njih se govori slovensko?

tere je zadnji osnovnošolski dan tudi zadnji dan slovenske besede? Pred časom sem v Monoštru srečala dekle, ki je obiskovalo pouk slovenskega jezika v monoštrski osnovni šoli in gimnaziji, poskusilo malo v Sloveniji, zdaj pa dela v Monoštru. Po nekaj trenutkih

Dvorano števanovskega kulturnega doma so napolnili starši in učenci nižjih razredov

Tam, kjer so mentorji iz Slovenije. In v kateri skupini so tudi mladi po letih? Nekaj jih je v pevskem zboru pa pri folklori. Kje pa so generacije mladih, po

sem jo spoznala in jo ogovorila slovensko; odgovarjala mi je madžarsko in se opravičevala, ker je slovenščino res popolnoma pozabila... To je, žal,

Učitelji in učenci ter starši in stari starši na Gornjem Seniku. Obe proslavi se je udeležil tudi predsednik DSS Martin Ropoš

izvoru Slovencev, ki so se v šoli sicer nekaj malega naučile slovensko, tudi od mam in očetov, še več pa od dedkov in babic slišijo slovensko besedo, kje so ti mladi?? Se vsi tisti, odgovorni na političnem, predvsem pa kulturnem in drugih področjih narodnostnega življenja, nikoli ne vprašate o tem?

Kdo se bo in na kakšen način začel v Porabju ukvarjati z mladimi, vsaj malo slovensko govorečimi Slovenci, za ka-

usoda mladega porabskega roda, ki je kruta in neizbežna, če boste odgovorni na obeh straneh meje še dalje tiščali glave v pesek. Šola opravi svoje, žal pa je s koncem šole za skoraj vse mlade konec slovenščine...

Dragi šolarji, učitelji in vsi odgovorni in zaslužni za to, da slovenski jezik v porabskih šolah še živi – želim vam lepo, brezskrbno poletje!

Valerija Perger

ZAKLJUČEK VRTČEVSKEGA LETA IN SLOVO VELIKIH OTROK OD VRTCA

V Vrtcih Gornji Senik, Monošter in Števanovci smo v preteklih dneh praznovali dva

vili s številnimi slovenskimi pesmicami, deklamacijami in rajalnimi igrami ter plesom

ob glasbi.

Veliki otroci bodo kmalu postali šolarji in sedli v šolske klopi. Čas brezskrbnosti je zanje prehitro minil. Skupaj smo se učili, igrali, plesali, telovadili, peli pesmice, se igrali rajalne igre, risali, slikali, hodili na sprehode, tudi delali: vse, kar otroci potrebujejo za svoj razvoj v otroštvu. To, kar so otroci doživeli in se naučili v vrtcu, jim bo ostalo v spominu za vse življenje, verjamem, da tudi veselje do učenja slovenskega jezika.

Besedilo in fotografije: Andreja Serdt Maučec

Veliki se poslavljajo od vrtca na Gornjem Seniku

pomembna dogodka, in sicer zaključek vrtčevskega leta 2016/2017 ter slovo velikih otrok od vrtca. Za starše, stare starše in znance otrok smo pripravili lep program. V vrtcu Gornji Senik smo predstavili dramatizacijo pravljice o pikapolonici, ki ni znala šteti, povedali smo nekaj deklamacij, zapeli pesmice, zaplesali ob glasbi in rajali ob rajalnih igrah. Tudi v vrtcih Števanovci in Monošter smo se predsta-

Slovenska skupina v vrtcu Monošter

Zaključna prireditev v vrtcu Števanovci

9. junija popoldne ob 15. uri smo imeli v vrtcu v Števanovcih zaključno prireditev.

vili od vrtca.

Ta popoldan se je napolnila igralnica vrtca, na prireditev

vzgojiteljica pozdravila goste. Začeli smo z dvojezičnim programom, zapeli smo madžarske in slovenske pesmi, recitali smo in plesali. V drugem delu so se veliki otroci poslovili od vrtca, v septembru bodo šli v šolo. 6 otrok se je poslovilo s pesmimi. Na koncu so najmanjši z dvema pesmima pozdravili velike, ki so za darilo dobili majhno torbico, knjige in rožo. Hvala vsem, ki so z nami praznovali in hvala za darila, ki so nam jih dali starši in otroci.

*Agica Holec
ravnateljica*

Malčki števanovskega vrtca

Najstarejši otroci, ki bodo šli septembra v šolo, so se poslo-

so prišli starši in stari starši. Najprej sem kot vodja vrtca in

PREKMURJE

112

112 je numera telefona, na stero zovemo, če smo v kakši nevoli. Tau je te, gda nūcamo pomauč padara, gasilcov in drūgi, steri pomagajo te, gda se zgodijo takše pa ovakše nesreče. Vse té lidi in organizacije v Sloveniji povezuje civilna zaščita, stera vsakšo drūgo leto pripravi državno srečanje, dneve zaščite in reševanja, steri se po navvom zovejo po Mirani Bogataji, dolgoletnomi poveljniki Civilne zaščite Republike Slovenije.

Bogatajove dneve so letos pripravili v Murski Soboti. Tri dni, od četrтка do sobote, se je v varaši dosta vsega godilo. V centri, pri pošti in pouleg placa, so postavili dva velkiva šatora. Lidge so si leko poglednoli raznorazno šker, stero pri svojom deli nūcajo gasilci in vsi drūgi, steri pomagajo te, gda se zgodi nesreča. V prekmursko prestolnico je prišlo petdeset gostov iz štirinajsti rosagov in dosta slovenski politikov, med njimi tūdi predsednik rosaga Borut Pahor. Oni so si z zanimanjem poglednoli vajo, v sterij je sodelovalo 275 lidi. Na vaji so notpokazali, kak bi rešavali, če bi zavolo vihera v Murski Soboti prišlo do več nesreč. Pripravili so tūdi dvej tekmovalni, za ekipe prve pomoči in za gasilce. Na prvom so v različni kategorijaj največ znanja in spretnosti pokazale ekipe iz Gornje Radgone, Ljutomer in Čakovca, na drūgom pa iz Hajdoš, Šmartnoga na Pohorju in Oplotnice.

Glij v cajti Bogatajovi dnevov je v Ljutomeri zagorela zidina fabrike Eko plastkom, v sterij predelavlejo stare svečje. Okuali tristo gasilcov je v praksi pokazalo, kak fontoško delajo opravljajo. Nej je bilou tak na lejko pogasiti ogenj v fabriki, v sterij je bilo dosta parafina.

Silva Eöry

Dühovniki soboške škofije na obiski v Budimpešti

V ZNAMENJU POVEZOVANJA

Dühovniki se vsakše leto zberejo s svojim škofom, ka vküper obhajajo obletnico svojega dühovniškega posvečenja. Dühovniki soboške škofije so se vküper s soboškim

dobrota, svoboda. Vsi moramo pomagati družinam, ka bodo kak močni kamni v iži naroda pa Cerkve. Na konci srečanja je škof Peter Štumpf na prošnjo podpredsednika

leg Istvána Martona je romal tūdi monoštrski župnik Ferenc Rimfel, šteromi je škof Peter Štumpf v imeni vseh romarov čestito za šestdeset let življenja, štere je dopuno v četrtek. Po zagovornici Porabskih Slovencev v parlamentu

Kolesarski opojnosti, štero leko preštemo v knigi V Porabju doma. Cela kniga guči od vpliva madžarske države in Cerkve na življenje lidi v Prekmurju pa v Porabji.

Na konci poti se je škof Peter Štumpf zahvalo vsem, šteri so

Podpredsednik parlamenta, zagovornica in škof med sprejemom

škofom dr. Petrom Štumpfom v sredo, 7. junija, napotili proti Budimpešti, ka bi tam obhajali den posvečenja. V Budimpešti jih je pričakala Erika Köleš Kiss, zagovornica Porabski Slovencev v madžarskom parlamentu. Una je tūdi

parlamentar Jánosa Latorcai vse navzoče blagoslovo.

Po sveti meši v baziliki svetoga Štefana, štero je darüvao škof ob somašüvanji dühovnikov, so si romari poglednoli baziliko, Matjažovo cerkev pa drūge znamenitosti Budimpešte.

Škof Peter Štumpf med mašo v Esztergomu

organizerala vekši tao dnevne programa pa bila z njimi. Dühovniki so si najprle poglednoli parlament. Tam jih je sprejel podpredsednik parlamenta dr. János Latorcai. Škof dr. Peter Štumpf se je zahvalo za sprejem in spomno, kak je potrebno vküper delati za tisto, ka da slovenskomi pa madžarskomi narodi pa vsem drūgim narodom svetlo prihodnost, to so človeške in krščanske vrednote: pravica,

Drugi den so se romari odpelali v Esztergom. Po poti so molili pa premišlavalili od svoje dühovniške službe. Za to je poskrbo škof. Škof je vodo sveto mešo v toj veličastnoj cerkvi, po meši pa si je vküper z dühovniki pogledno kriptu pa zakladnico.

Z dühovniki soboške škofije sta romala tūdi dva madžarska dühovnika, šteriva se pri svojem deli pogosto srečujeta s slovenskimi dühovniki. Po

Na balkonu parlamenta

Eriki Köleš Kiss so bili romari povezani s Slovenci v Porabji, s šterimi se dühovniki soboške škofije večkrat srečavajo, najbole pogosto škofov vikar za narodnostne skupnosti msgr. Franc Režonja pa župnika Dejan Horvat in Vili Hribernik.

Z Madžarsko pa z Budimpešto so bili že nigda povezani prekmurski dühovniki. Boži služabnik Danijel Halas je vküper z dühovnikoma Ivanom Cam-

pomagali organizirati to pot, dühovnikoma z Madžarskoga, še posebi monošterskomi župniki g. Rimfeli, ka ma odpreto srce za vörnike slovenske narodnosti, za štere je leko vsakši mešec v monošterski cerkvi sveta meša v slovenskom jeziki. Zahvalo se je gospe Eriki Köleš Kiss, ka je organizerala sprejem v parlamentu pa poskrebela za dober obed. Slovenski pa madžarski na-

Pri sveti maši v Esztergomu

plinom in Mihaelom Jeričem med drūgo svetovno bojno bil v Budimpešti v zatvori. Drūgi Boži služabnik, Alojzij Kozar, se je kot kaplan v Hosszúperesztegu v Budimpešto pelo s piciklinom. To svojo pot je opisov

rod sta mela v zgodovini dosta sküpnoga. Gnes tūdi leko vküper delamo, sploj pa v Cerkvi, vej pa vsi delamo za dobro slovenskoga pa madžarskoga naroda.

Lojze Kozar

Ljubljana/Maribor: Novi člani Slovenske akademije znanosti in umetnosti

MARKO JESENŠEK - AKADEMIK, KI JE TESNO POVEZAN TUDI S PREKMURJEM IN PORABJEM

Akademikinja dr. Zinka Zorko in akademik dr. Anton Vratuša sta bila doslej člana najuglednejše znanstvene ustanove v Sloveniji, ki sta se ukvarjala s položajem Porabskih Slovencev, zdaj pa se je pridružil novi član dr. Marko Jesenšek, jezikoslovec in tudi proučevalec življenja in dela dr. Avgusta Pavla.

Dr. Marko Jesenšek je bil izvoljen v razred za literarne in filološke vede. Novi član Slovenske akademije znanosti in umetnosti velja za enega najboljših poznavalcev jezikovne politike v Sloveniji. Rojen leta 1960 je redni profesor slovenskega jezika na Filozofski fakulteti, kjer je bil tudi dekan, zdaj pa je tudi prorektor Univerze v Mariboru.

Je avtor številnih monografij v slovenskem in angleškem jeziku, s katerimi je prispeval pomemben in odmeven delež v zakladnico svetovnega znanja o jezikovnih razmerah na Slovenskem. Marko Jesenšek je tudi urednik Mednarodne knjižne zbirke Zora, v kateri je doslej izšlo okoli 120 zbornikov, prav številko 100 ima knjiga *Prekmurska slovenska slovnica - Vrednotenje* dr. Avgusta Pavla in tudi posebej obsežnih, kot je publikacija *Rojena v narečje*, ki je izšla ob 80-letnici akademikinje dr. Zinke Zorko na več kot 700 straneh, ali *Miklošičeva monografija* ob dvestoti obletnici rojstva tega znanega jezikoslovca (500 strani).

Hkrati z Markom Jesenškom je postal član SAZU tudi kemik dr. Željko Knez. Ob izvolitvi je komentatorica Večera Melita Forstnerič Hanjšek zapisala: »Oba tokrat predlagana in imenovana Mariborčana sta bila že visoko v uni-

verzitetni hierarhiji, oba dekana, oba tudi v vrhu univerze. Jesenšek je v zadnjem obdobju odmevno in s trdnimi znanstvenimi argumenti (so)deloval v boju za ohranitev slovenščine kot

spounanja božjega» (kot je leta 1550 rekel prvi, ki je natisnil slovenske besede), ki bo izhajalo iz znanja - ne iz Prešernove goljufije kače, ampak iz znanja, ki je vedno zunaj nas, onstran

znanje.«

K besedam kolegice in novega akademika naj dodam še svoje, večkrat tudi mnenje, in sicer mislim na vprašanje, kje dr. Marko Jesenšek črpa energijo za vse, kar počne kot univerzitetni učitelj, avtor-raziskovalec, urednik, večkrat tudi polemik v medijih, ko gre za spoštovanje oziroma ne-spoštovanje slovenskega jezika?

Kljub številnim srečanjem in pogovorom spoštovanega profesorja, zdaj akademika, tega (še) nisem vprašal. Nemara je zdaj priloženost, da razkrije »skrivnost« pa ne zavoljo radovednosti, ampak zato, da bi se iz njegovih izkušenj in spoznanj naučili kaj koristnega, morda spodbudnega.

Slovenska akademija znanosti in umetnosti (za razliko od madžarske, katere člani so le znanstveniki, ne pa tudi umetniki) ima 89 članov, med katerimi je le pet akademikinj. To kaže na očitno zapostavljenost žensk v najuglednejši znanstveni in umetniški instituciji v Sloveniji. Zdaj sta postali novi akademikinji profesorica Renata Salecl iz Ljubljane in Koroška, v evropskem literarnem prostoru uveljavljena pisateljica Maja Haderlap, ki je avtorica izjemno odmevnega, najprej v nemščini, potem pa v slovenskem jeziku natisnjene romana *Angel pozabe*.

Novemu članu SAZU, dr. Marku Jesenšku iskrene čestitke v imenu uredništva Porabja z željo, da se še naprej tako ustvarjalno, z znanstveno resnico in človeško toplino srečuje in sodeluje s Slovenci na Madžarskem!

Tekst in foto: Ernest Ružič

Na fotografiji: novoizvoljeni akademik dr. Marko Jesenšek, prevajalka dr. Marija Bajzek Lukač, akademikinja dr. Zinka Zorko, akademik dr. Anton Vratuša in župan Občine Cankova Alojz Vogrnič na predstavitvi Prekmurske slovenske slovnice - Vrednotenje dr. Avgusta Pavla v Cankovi

učnega jezika na univerzi. Pred argumenti stroke in javnim angažmajem se je naposled uklonila tudi politika. O tem, ali je izbira novih članov dovolj pravična do neljubljanskih univerzitetnih okolij, ni relevantnega odgovora. V razpravah o delovanju SAZU-ja se pri nas že vrsto let ponavljajo iste kritične pripombe - ob neenakopravni zastopanosti žensk je pogost očitek, da bi morali akademijo bolj odpreti slovenskim umetnikom in znanstvenikom, živim po svetu.«

Novoizvoljeni akademik meni, da Knezovo in svoje sprejetje v SAZU razume kot sporočilo, da (mariborska) univerza (in znanost) potrebuje ravnovesje med tehniko, naravoslovjem in humanistiko. Zato želi, da bi mariborska filozofska fakulteta (p) ostala to, kar je napovedoval ob njeni ustanovitvi: »Nosilka humanističnih vrednot in poštenosti ter tudi »pravega

dosega naših naporov, da bi ga zaustavili in omejili svoj prostor in čas.« Znanje je simbol nepotvorljive resnice, kot misel o skritem svetu, ki je nedovzeten za neoliberalistične manipulacije »demokratskega« globalnega sveta in spreobračanja tako imenovane resnice, ki se je povampirila in poguglala, kot taka pa je daleč od naravne resničnosti, od pravice, lepote, znanja. Je laž, ki nas sili, da z njo živimo. »Humanisti vemo«, tako Marko Jesenšek, »da je resnično znanje podobno naravi v Baudelairovem sonetu Sorodnosti: je tempelj z živimi stebri, ki le kdaj pa kdaj mrmrajo polzaste besede; barve in zvoki, podobe in predmeti ga določajo in nam razodevajo medsebojne povezave. In če je takoj imenovana resničnost le zunanja podoba, potem moramo pritegniti Beudalairu, da potrebujemo najsilovitejše asociacije in privide, da se nam bo razkrilo resnično

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Baukše do hrenovke pa parizer

Zavolo tauga, ka se 1. avgusta spemni zakon od hrane, več mesa baude v hrenovkaj (virsli), v parizeri, v krinolini, v safaladaj pa v debrecenkaj. Nej zaman so dostakrat prajli, ka baukše, če človek ranč ne vej pa vidi, kak se parizer dela, zato ka če bi gnauk vido, več ga nikdar nej bi pojo. Tau je vejn zato tō bilau, ka samo sploy malo mesa so meli tej izdelki. Zato pa po nauvom naprejnapišejo, ka hrenovke pa parizer do 51% mesa mogli meti.

Vakši zakon je samo te vreden nika, če ga nutdržijo, pravi Zoltán Babati direktor mesne industrije Babati v Kermadini. Če baudejo taše fabrike, stere te zakon, tak povedano, vookrauzijo pa do slabšo kvaliteto, iz menja mesa hrenovke delali, te do one prednost mele pred tistimi, stere do taše hrenovke mele, gde je več kak pulonja mesa pa zavolo tauga do bole drage. S tej zakonom se vsakši strinja, rejsan je dober, zato ka do tejsa mau so bile taše hrenovke, stere so za 250 forintov odavali, te so rejsan taše bile, štere je še pes nej pojo. Zdaj, ka več mesa baude v tej izdelkaj, se cejne morajo zdigniti, pravi direktor, samo baja je tau, ka trgovci ranč tak fal škejo odavati pa taši hasek meti kak do tejsa mau, plus stroške pa aj majo fabrike. Tau je za te fabrike, stere klobasi delajo, nej dobro, gnauk zato, ka letos so se mesne cejne zdignile, drugič pa zato, ka več mesa morajo meti tej izdelki. V cejni de se tau fejsst vidlo, dapa na žalost s tej stroškov večina na fabriki ostane.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Pahor obiskal Litvo

Predsednik republike Borut Pahor se je mudil na dvodnevem uradnem obisku v Litvi, kjer ga je gostila predsednica države Dalia Grybauskaitė. Namen obiska je bil nadaljevanje in krepitev političnega dialoga na visoki ravni. Slovenski predsednik se je v okviru obiska poleg z Grybauskaitėjevo srečal tudi s predsednikom litovske vlade Sauliusom Skvernelisom in predsednikom parlamenta Viktorasom Pranckietisem. Po Pahorjevih besedah je Slovenija kot zaveznica baltskih držav dolžna razumeti prijatelje, ki imajo drugačne izkušnje s to državo, v njihovih skrbih za varnost in neodvisnost. Sta se pa predsednika strinjala, da je dialog z Rusijo v vsakem primeru koristen. Pahor je na novinarski konferenci po pogovorih tudi dejal, da je treba njegov uradni obisk v Litvi razumeti kot prizadevanje za trdne, zavezniške in prijateljske odnose. V tej luči gre razumeti tudi odločitev Slovenije, da v sosednjo Latvijo napoti kontingent slovenskih vojakov v okviru bataljona zveze Nato. Grybauskaitėjeva se mu je za napotitev zahvalila.

Ni šlo za terorizem

Letalo nizkocenovnega prevoznika Easyjet, ki je pred dnevi poletelo z ljubljanskega letališča Jožeta Pučnika proti Londonu, je moralo zaradi domnevne grožnje z bombo zasilno pristati v Nemčiji. Polet britanskega nizkocenovnega prevoznika je bil preusmerjen, ker so potniki slišali pogovor, v katerem naj bi se omenjala beseda bomba oziroma eksploziv. Po pristanku v Kölnu je nemška zvezna policija evakuirala 151 potnikov, nato pa nadzorovano razstrelila sumljivi nahrbtnik ter pridržala tri ljudi. Preiskava je pokazala, da ni šlo za terorizem.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

VRTNICA ZA ŠOPEK, GREDICO, STENO ALI ŠKARPO

Že majhen kos vrta zadošča, da posadite svojo najljubšo vrtnico. Lahko je iz skupine vzpenjavk, grednih ali grmastih vrtnic. Njena velika vrednost je, da vam bo cvetela vso sezono. Uživali boste ob njeni barvi, vonju in čutnosti cvetov. In odkrili boste, koliko veselja ob vsakem pogledu, dotiku in vonjanju vam prinaša ta prelestni cvet, vselej v kombinaciji s trnjem. Vrtnice so poznali že v starih časih, bodisi zaradi

omamnega vonja, ki ga oddajajo, bodisi kot lepo tilno sredstvo (rožna voda, eterično olje). Spadajo med

obliki cvetov, vonju, cvetenju, odpornosti proti boleznim, škodljivcem, mrazu... Pestra ponudba vrtnic nam

vremena, skupine vrtnic, torej od listne mase v cvetu. Žlahtnitelji so naklonjeni izbiri vrtnic, ki močno dišijo. V arboretumu v Volčjem Potoku je dobila najvišjo oceno za vonj roza vrtnica (The McCartney Rose). Nekoč so sadili na gredice samo vrtnice, brez drugih rastlin. Danes so modne mešane zasaditve, kombinacija vrtnic z drugimi rastlinami, ki imajo podobne zahteve. Vrtnice so zelo hva-

cam. Sivi pelin se prav lepo prilega živahnim barvam vrtnic. Živa meja iz tise pa je primerno ozadje nežnejšim barvam vrtnic. Tudi majhne vrtove lahko obogatimo z mnogocvetno vrtnico. Vrtnice krajšamo čim pozneje, v drugi polovici novembra. Temeljito rez opravimo spomladi. Vrtnice jeseni osujemo z zemljo ali uležanim hlevskim gnojem. Zdravje vrtnic je odvisno od več dejavnikov: od sorte, oskrbe, vremena in rastišča. Najpogostejši glivični bolezní sta pepelasta plesen, ki se pojavi kot belkasta pepelasta prevleka, in

Rdeče vrtnice so najbolj priljubljene za poročni šopek ali darilo

Grmastе vrtnice sadimo zaradi visoke in skladne rasti kot samostojne grmovnice

Vrtnice v kombinaciji z drugimi rastlinami

najstarejše gojene rastline. Rimljani so bili z njimi dobesedno obsedeni. Venčne liste so uporabljali v dišavah, kopelih, vinu in jedeh. Pregovor pravi, da ni vrtnice brez trnja. Toda danes ta rek ne drži več, saj je selekcija zelo napredovala, tako obstajajo tudi vrtnice z malo ali nič trnja. Najmikavnejše so popenjavke brez trnov. Vrtnice se razlikujejo po barvi, višini rasti,

količini in pogostosti cvetenja, po odpornosti listov in cvetov proti mrazu ter boleznim in škodljivcem. Vrtnice, ki ne diši, čeprav ima velik cvet, ne občutimo kot popolno vrtnico, zanimanje zanjo je manjše. Zdravilci pravijo, da vonj vrtnic odganja čustveno poptost in napetost v ljudeh. Mesec junij ponuja največ dišečega zdravila. Intenzivnost vonjave je odvisna od

ležne za gnojenje s kompostom ali hlevskim gnojem. Tiste vrtnice, ki jih gnojimo samo z mineralnimi gnojili, pa so prikrajšane za obnavljanje organske snovi. Spomnim se obiska v Nemčiji pred desetletji, ko so imeli lastniki že takrat škarpo zasajeno s sivko in belimi pokrovnimi vrtnicami. Prekrasno. Zanimiva kombinacija zasaditve so tudi: modra zvončnica, ostrožniki, plahtica, navadni rman, hoste ... Velikokrat je pomembno, kakšno ozadje namenimo vrtni-

čna listna pegavost. Spoznamo jo po pegah z nazobčanim listnim robom, ki se združujejo, listi pa porumelejo in odpadejo.

NAMIG

Za čutno razpoloženje si posadite ob ograji, drugo ali posebej za to narejeni opori popenjavo vrtnico sorte »Don Juan« z usnjatimi bleščečimi listi in žametnimi cvetovi, ki zelo močno dišijo. To je najbolj razširjena popenjava rdeča vrtnica.

Fotografije in besedilo:
Olga Varga

Pobeg iz zgodovine v prihodnost

Na Posestvu Steyer v Plitvici pri Apačah je bila konferenca, na kateri so predstavili čezmejni projekt z naslovom Escape - Pobeg iz zgodovine v prihodnost, po poti strpnosti, ki se bo izvajal v sklopu Programa čezmejnega sodelovanja Interreg V-A Slovenija - Madžarska 2014-2020. V prihodnjih dveh letih bo devet partnerjev pridobilo nekaj manj kot 821 tisoč evrov evropskih sredstev, skupna vrednost projekta pa je nekaj manj kot 966 tisoč evrov. Poleg vodilnega partnerja, Občine Apače, sodelujejo še občine Sveta Ana, Sveti Andraž v Slov. goricah in Lenart ter Zavod za varstvo kulturne dediščine in Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko iz Maribora,

Karel Holec: »V prostorih Porabske domačije bo urejena ena od petih sob pobega, ki se bo pri nas navezovala na vrajžo paut.«

z madžarske strani pa občini Monošter in Óriszentpéter ter Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci.

»Zgodbo smo začeli sestavljati kot mozaik, ki bo povezal partnerje. Veseli smo, da so med njimi tudi naši rojaki iz Porabja. Prijatelje iz Andovcev smo spoznali pred leti, ko so mimo naših krajev šli peš proti Triglavu. Povezuje nas še nekaj drugega. V Andovcih imajo Mali Triglav, mi pa imamo v občini zaselek treh hiš, ki mu pravimo Triglav. Upam, da to ne bo naš zadnji projekt,« je poudaril župan Občine Apače Franc Pižmoht.

Na območju Podravja, Pomurja in Železne županije bodo oplemenitili 81 točk strpnosti in jih trajnostno povezali v pet atraktivnih čezmejnih turističnih produktov oziroma pobe- gov. »Za nas ni pomembno samo to, da bomo dobili denar, ampak tudi to, da nas bo obiskalo še več turistov kot doslej. V prostorih Porabske domačije bo urejena ena od petih sob pobega, ki se bo pri nas navezovala na vrajžo paut. Gre za našo jesensko prireditev Vrajska nauč, ki smo ji dali novo ime, poleg tega jo bomo nadgradili z novimi vlogami, avdiovizualnimi efekti in drugimi tehničnimi pripomočki,« je pojasnil predsednik Porabskega kulturnega in turističnega društva Andovci Karel Holec. V najmanjši porabski vasi bodo ob pomoči evropskih sredstev zgradili še krušno peč, položili tlakovce na dvorišču, uredili oder ter kupili zvočnike. Bálint Papp, ki je v monoštrski občini zadolžen za evropske projekte, pa je pojasnil, da bodo sami največ sredstev namenili obnovi refektorija, nekdanje jedilnice v cistercijskem samostanu.

Silva Eöry

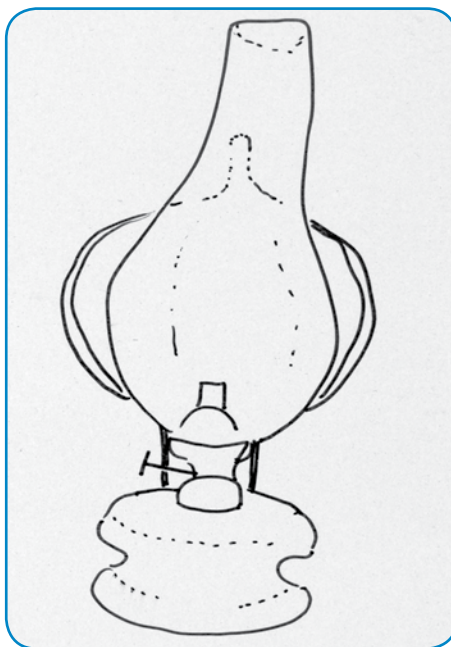
V künji inda in gnes (24)

Posvejt – petrolejka – petróleumlámpa

Svečja je brz dojz gorejla, zatok so vönajšli posvejt s patrulinom (petrolejko). Posvejt je emo prejšlo z drauta, cilinder pa djabko z glažonje. V djabki je biu patruli, v šteroga je segala kica tagor v cilinder. Gda je kica skor dojz gorejla, so go malo vsikder više šrajfali. V künji so pri špajeti na steno obesli posvejt, ka

je vertinja vidla večerdjo küjati ali segrejevati. Mlajši smo se pa radi špilali s sencov posvejta. Z rokami, s prstami smo zavca, pisa pa vsefele na steno »namalali«.

Marija Kozar

Končalo se je nogometno prvenstvo

Končala so se tekmovanja v 2. ligi Nogometnega prvenstva Železne županije. Nogometni klub Slovenska ves je končal na tretjem mestu lestvice, sakalovski nogometaši pa so zasedli deveto mesto. Prvenstvo kadetov v isti ligi so dobili mladi iz Slovenske vesi (na našem posnetku), ki so na 33-ih tekmah zadel 114-krat in zbrali 78 točk. Kadeti iz Sakalovcev so končali na četrtem mestu. Mladi Sakalovčan Valter Solymosi je zadel 74-krat in je postal najboljši strelec prvenstva.

L. R. Horváth

porabje.hu

... DO MADŽARSKE

Kdo je najbogatejši v Evropski uniji?

Po statistiki Eurostata je Luxemburg najbogatejša država Evropske unije, najrevnejša pa je Bolgarija. Evropski statistični urad je objavil seznam bruto domačega proizvoda (BDP) na osebo oziroma lestvico AIC, ki meri dejansko potrošnjo na osebo. Ni presenetljivo, da je po teh dveh kazalcih najbogatejša država Luxemburg, v kateri je BDP 267 odstotkov večji, kot je povprečje Unije, dejanska potrošnja pa za 32 odstotkov. 20 odstotkov nad povprečjem sta Nemčija in Avstrija, njima sledijo Združeno kraljestvo, Danska, Finska, Belgija, Francija, Nizozemska in Švedska. Kar se tiče tega kazalca, šest držav zaostaja za več kot 30 odstotkov. Najbolj siromašna država v Uniji je Bolgarija, od zadaj na četrtem mestu je Madžarska, katere BDP je 67 odstotkov unijskega povprečja.

Madžari zelo slabo govorijo tuje jezike

Po podatkih Eurostata v 28-ih državah Evropske unije govori vsaj en tuji jezik povprečno 66 odstotkov odraslega prebivalstva. Na Madžarskem je le 37 odstotkov reklo, da ob materinem jeziku govori še vsaj en tuji jezik.

Med našimi sosedi je situacija najboljša prav v Sloveniji, kjer 92 odstotkov prebivalstva govori tuje jezike ob slovenščini. Daleč pred Madžarsko so tudi na Slovaškem, v Avstriji in v Romuniji, kjer je ta odstotek nad 70. Predsednik vlade Viktor Orbán je ukazal ministru za človeške vire, naj njegovo ministrstvo evalvira pogoje in položaj pouka tujih jezikov na šolah, nadalje naj izdela srednjeročno strategijo za učinkovitejši pouk tujih jezikov (2018-2027) ter načrt za implementacijo strategije. Za izvedbo teh nalog je dobilo ministrstvo eno leto časa.

Moramo skrbeti pa ceniti tau, ka mam, ka je našo

Na Porabskom dnevi - kak vsigdar - zdaj so tō podelili priznanje »Za Porabje«. Letos so bili trgé nagrajenci, eden med njimi je Laci Bajzek z Gorenjoga Senika. Kak drugiva dva on si je tau prizanje že tō duplansko zaslūžo, vej pa že od mladi lejt naprej spejva v mešenom zbori Avgust Pavel. Zvün tauga zdaj še v dvej zboraj spejva, v cerkvenom pa pri ljudski pevcaj. Tak mislim, ka je eden najbola aktivan Porabski Slovenec, steri že do tejga mau dosta včino za porabsko kulturo, pa gvūšen sem, ka po tejm de se ranč tak trūdo.

- Laci, te, gda si zvedo, ka ti dobiš letos priznanje »Za Porabje«, ka ti je na misli prišlo?

»Veseli sem biu pa čast mi je bila, ka so priznali mojo dugoletno delo, ka se je že te začnilo, gda sem skončo osnovno šaulo. Vejm tau tō, ka s priznanjom nalogo tō dobiš, lüstvo čaka, aj tak delaš tada-la, samo tau vsigdar bola težko dé. Samo pa človeki tau tō na pamet pride tašoga ipa, ka baude sledkar, zdaj penezi so pa priložnosti, samo zdaj je že tak gé, ka lūdi nede, sto do tau tadale nesli.«

- Kak tau, ka ta mladina že nejma tau v sebi, ka si ti zda-umi prineso?

»Ge tau pravim, ka zdaj néde lagvo, zdaj sto dela, ma možnost, ka se ta pela, kama se šké, zato ka vsikši avto ma, ka prvin nej bilau. Nam je tau bila edna prilika, če si v kakšnoj skupini biu, te si s tistov kama leko prišo, pa si se leko družo. Zdaj so mladi bola taši samski ali pa majo te svoje male skupine pa vsakši je tak po svojem ta. Velki skupin več nega, zato ka tam bi se že mogli prilagoditi, tau pa neškejo, tau je te nauvi svejt prineso. Dapa tau je nej samo pri nas tak, tau je v cejloj okolici pa po svejti tak. Ta mlada generacija že nema v sebi

tau, ka smo mi z daumi dobili. Mi smo dobili slovenski gezik, te je nej tak bilau, ka škem gučati ali nej, samo tau je bilau. Vogrski smo se sledkar v šauli navčili. Mi smo v spejvanji, v plesi pa v drugi šegaj gorrasli, zato ka mi smo nej na Balaton

pevcov bilau, zato ka mladi so v tejm gorrasli. Doma, gda smo mesarili ali kaj drugo delali pa tašoga reda, gda so spejvali, te je tau že nam nut v vūje šlau. Nas so tau nej včili, kak trbej terco spejvati (tercelni), tau samo tak pride. Če stoj

našo narodnost pa za naš jezic je tau bola baukše bilau, kak te svejt, ka ga zdaj živemo. Prvin je lüstvo, gda je k meši šlau, pa so v krčmej malo tazaostali, te že spejvalo, ka zdaj več splojnega. Tau gvūšno, ka te svejt, kakšni je zdaj, tau nam Slo-

vencom v tejm nede pomago, aj se jezic ne pozabi. Najvekša baja je pa tau, ka nas je malo pa vsigdar nas menje baude.«

- Laci, gda pa gde si emo prvi nastop s pevskim zborom?

»Gda sem v osnovno šaulo odo, te so še šaule mele taši narodnostni dan, tam sem najprvin nastopo tak, ka sem spejvo. Tau če dobro vejim v Hrvatskom Židanji bilau, pa še

tau se spomnim, ka mi podje smo na tenki spejvali, dekle pa na stari. Sledkar pa gda sem šaulo vōzopodo, te sem pa že tak v velkom zbori spejvo pa nastopo, tau je tam leta 1980 bilau.«

- Gda si prvin mejo prejkstupo, te še jugoslovansko?

»Ge sem že te, gda sem še v osnovno šaulo odo, pa če dobro vejim, na nišo srečanje smo šli, še tau vejim, ka taši mali zeleni potni list sem emo. Potistim pa gda sem že v zbori spejvo, te pa že redno sem odo v Šentvid, vsakšo leto. Istina, ka v dosti mejstaj sem odo kak turist še s pokojnov Barber Irinkov, pa itak leko povejm, ka mena je zvün tauga mešani zbor Avgust Pavel dau priliko, ka sem leko odo po svejti.«

- Laci, kak tau ladaš pa maš čas na tau, ka v trej zboraj spejvaš?

»Tak ka sem sam, ka nejmam družino, drugo pa tau, ka zdaj že več kak deset lejt sem doma, zato ka mater opravlam. Če tak gledamo, ge zdaj na tašo cajt tō

mam, kak koli ka mam, mo-ram opravlati. Leko ka če bi v Opel odo delat na tri partije, te bi tau vse nej mogo delati, pa leko, ka ranč vole bi nej emo, gda bi trūden domau prišo. Sploj pa zato, ka v Slovenskoj narodnostnoj samoupravi na Dolenjom Seniki sem od začetka mau član, tri mandate sem pa predsednik biu.«

- Ka si čüto, gda si vanej na odri stau pa tam so ti vse tau goraprešteli, ka si delo?

»Kak so goršteli, ka sem delo, mena je na misli prišlo vse, kak sem začno pa kama sem prišo. Leko povejm, ka ge sem svojo življenje na tau gordau. Tau je tō istina, ka če sem prosti čas emo, ge sem tau delo pa tau sem rad delo.«

- Če dobro vejim, ti si predsednik seničkoga zbora, nej?

»Po Ireni Barber, od leta 2006, sem ge grato predsednik zbora. Te naš zbor naletja pelaš pa si predsednik, zato ka kak finančno tak organiziranje nam vse Slovenska zveza pomaga pa dela, ge bola peldo kažem pa vkūpdržim zbor. Mi srečo mam, zato ka pri našom zbori je večina tam 40-50 lejt stara, nej so mladi pa nej stari, če bi tau lüstvo nej meli, te bi že gotovi bili. Mlade težko dobiš pa večina odide, oženi se ali inan dé delat pa te vōstakupijo. Tiste, stere odidejo rodit, pa gda so mlajši že vekši, ka bi leko odle spejvat, več ne pridejo nazaj.«

- Če zdaj pri priznanji bi se ti še edna želja spunila, ka bi bila ta želja?

»Moja želja bi tau bila, aj Porabci bola cenijo tau, ka majo, skrbijo za tau, ka je našo, kak za kulturo tak za jezic, zato ka se tau s penezami ne more küpti. Tau je edno, drugo pa tau, ka aj se lüstvo znauva vej družiti pa veseliti eden drugo-ma tak, kak je tau inda svejta bilau.«

Karči Holec

Laci Bajzek je daubo priznanje »Za Porabje«

odli na izlete. Etak smo mi vse tau, ka smo od starcov dobili, leko tadale nesli.«

- Dobro je bilau, radi ste spejvali?

začne spejvati, ge avtomatično že terco spejvam, pa ranč tak drugi tō na Gorenjom Seniki. Mislim na našo pa na starejšo generacijo. V osemdeseti lejt

Laci (prvi s prave) popejva z gorenjeseničkimi ljudskimi pevci tō

»Gnauk moraš meti edno naklonjenost do spejvanja, drugo pa tau, ka k taumi je nika nej trbelo, kak muzikantom, steri so šker nūcali. Istina petdeset pa še več lejt nazaj, kak pravijo, sta na Gorenjom Seniki dvej bande bile. Te so muzikanti šker tō erbali eden od drugoga, od prednikov, nej samo volau. Te je še dosta muzikantov pa

taj smo küpili taši mali Sokol radio, ka smo ga sir poslušali, te je fejt ušla ta odaja, ka Čestitke pa pozdravi. Tau je, če dobro znam, vsikši večer šlau, ge sem tau tak poslušo pa spejvo, kak če bi ne vejim, ka bilau. Te je še nej bilau interneta, te je tau šlau, taumi smo se veselili. Tau gvūšno, ka tau, ka smo tak nutzaprejt bili, za

Dva slovenskiva tabora eden prauti drugoma

Prejdnji Osvobodilne fronte (OF) so vleti 1941 pozvali Slovence, aj se postavijo prauti okupatori s pūkšami. Prve slovenske partizanske skupine so bile male pa mele lagve sodačke škeri, zatok so zvekšoga delale sabotaže. Decembra 1941 pa so na Gorenjskom napravili prvi vekši napad (támadás). Nemci so zavolo toga mantrali doma njo lüstvo: požgali so vesnice, dosta lüdi so dojstrlili, največ pa so je tazagnali v koncentracijske lagere. Katoličanski ino liberalni politiki so pravili, ka so za tau krivi partizani, šteri se prej brezi pameti bijejo prauti okupatori.

Sprtoleti 1942 so slovenski partizani oslobaudili veliko krajino od rovačke grajnec skoro do Ljubljane. Taljanska sodačija se je prauti postavila z veukov ofenzivov ino gratala ranč tak nesmilena kak nemška. Prejdnji Osvobodilne fronte so zbežžali v bregé Polhograjski Dolomiti blüzi Ljubljane, gde so podpisali tzv. »Dolomitsko izjavo« (nyilatkozat). S tauv so v organizaciji dobili največso mauč komunisti.

Partizani so se nej bíli samo prauti okupatori, liki prauti njnim slovenskim sodelavcom pa katoličanskim političarom tó. Eške na slobaudnoj zemlej so leta 1942 bujli več civilistov pa dühovnikov. Gratalo je gvüšno, ka se pripravljajo na komunistično revolucijo.

Med partizane pa je staupilo

vsikdar več nauvi sodakov, baukše škeri pa taktiko so dobili. Najvekšo zmago (győzelem) so dosegili marca 1943 pri dolenskom varaši Ribnici, gde so do slejdnjoga spotrli veliko skupino taljanski neprijatelov. Jugoslovanska partizanska sodačija je

Propaganda je mejla veliko znamenje med oslobodilnov bojnov

vsikdar bole važna gratala v bojni prauti fašizmi.

Eške krvavo bitje je tó nej moglo zglijati politično laučnost Slovincov. Za komunistare je bila bojna prvi stopaj do revolucije, depa v tabori prauti njim se je ranč tak dosta lüstva zbralo, najbolje vórni lidgé. Brodili so, ka trbej organizirati pomauč prauti partizanskimi terori. Sprtoleti 1942 so ništerni Slovenci že pomagali Taljanom iskati sodelavce Osvobodilne fronte v Ljubljani, julija pa so staurili prve tzv. »veške straže«. Té so na Dolenskom pa Notranjskom vsikdar več članov mele, tau kaže, ka je bilau vnaugo lidi prauti partizanom. Ništerne skupine so dobivale pūkše od taljanske sodačije, s tem pa so prejkstaupile edno grajnco - eške Slovenci v londonskoj vladi so bili prauti

sodelovanji z okupatorom. Tak je vleti 1942 prišlo do bitja med člani slovenski politični taborov. Istina pa je, ka je bila državljanska bojna (polgárháború) zvekšoga samo na Dolenskom pa Notranjskom. Zaman so ništerni političari pozvali k sodelovanji za vkúpni narodni ciu, »smrti neprijatelí« so nej pokazali volau za pomiritev. Septembra 1943 je kapitulevala Italija. Vekši tau partizanske sodačije se je spakivo na nekda taljansko okupirano zemlau, gde so vkrajvzeli sodačke škeri od taljanske sodačije. Niže Ljubljane je gratala veuka slobaudna krajina, dosta moškov je staupilo k partizanom. Prva, kak bi Nemci okupirali tau zemlau, so partizani dojzračunali s svojimi slovenskimi protivniki: septembra so vmorili slovenske četnike pa vekši tau veški stražarov. Če je štoj pred smrtjov vujšo v nemški tau, je kisnej grato član organizacije »Slovensko domobranstvo« (o tem v naši kisnejši novinaj).

Geseni 1943 je nemška sodačija napravila ofenzivo na slobaudno zemlau, istina pa je, ka je več nej mejla zavolé sodakov za nej tak važne rosage. Zatok je prejkvzela samo vekše varaše pa poti, dosta krajin je ostalo pod partizani. Bela krajina pri rovačkoj grajnici je gratala center slovenskoga osvobodilnoga gibanja.

Če rejsan je druga svetovna bojna na slovensko zemlau prišla v drugom leti, lüstvo je že prva čutilo probleme. V Dravskoj banovini (gnešnjaj Sloveniji) so vpelali karte za gesti že pred bojnov, gda pa je Jugoslavija vrazmo spadnila, so lidgé v paniki kradnili ráno iz zidin sodačije. Kisnej so se okupatori trüdili, ka aj bi lüstvo melo

vse, ka najbolje nüca, ka aj bi nej bilau rabuke. Naprej so spisali maksimalne cejne, de je pa bilau večféle gesti, ka se je nej dalau kúpiti. Lüstvo je dostakrat glad trpelo, betege so žmetno vračili. Donk pa je na Slovenskom niške nej od gladi mrau kak v drugi talaj Evrope.

Gospodarski potencial slovenske zemlé so okupatori vöponücali, Nemci so si prikápčili njeni najbolje moderni, industrijski tau. Tak so leko redili sodačke škeri, če rejsan je prauti konci bojne

Njive so nej pauvale, ali zavolo bojne ali zavolo toga, ka je nej bilau več pavrov. Vzimi so nej mogli redno kúriti, dosta domauv so porüšili.

Slovenci pa so med bojnov ranč tak probali gordržati svojo kulturo. Na madžarskom pa nemškom tali je tau nej šlau, v taljanskoj zoni pa so se spitavali, kelko leko sodelujejo z okupatorom. Kulturniki so nej steli za svoje vzeti fašistične ideje, Taljani pa so vpelali cenzuro. Vse inštitucije so mogle propagirati taljansko kulturno

»Šlandrova brigada« na Menini planini na Gorenjskom je mejla avgusta 1943 osemstau partizank pa partizanov

bilau vsikdar menje delavcov. Donk so zozidali nauve velke objekte, kak na priliko fabriko za fligare ali za aluminij, na Dravi pa so začnili zidati hidroelektrarne (vizerörművek).

Na taljanskem tali je biu tau problem, ka je dosta Slovincov pribežžalo z nemškoga tala v Ljubljano, tau so bili zvekšoga takši vönavčeni lidgé, šteri so bili na lišti za deportacijo. Glavni varaš je biu preveč veuki za svojo krajino, cejne so od začetka bojne do kapitulacije Italije zrasle skoro na trikrat. Taljani so nej gradili industrijske objekte, vej je pa bila njina krajina bole agrarna.

Fabrike so partizani sabotali, ka aj bi okupator nej mogo vöponücati slovenske dobrine za svojo sodačijo.

bogastvo, Osvobodilna fronta pa je pozvala k bojkoti. Ništerni dijaki so se nej steli po fašistično pokloniti, zatok so je s šaul völičili. Lüstvo je s taljanski novin nej zavolé informacij dobilo, zatok so partizani talali ilegalne časopise.

Na slobaudnoj zemlej so napravili inštitucije za »normalni« žitek, na priliko gledališče. V Beloj krajini so meli inštitut za čednjake, depa ljudske šaule tó, vu varaši Črnomelj so oprli gimnazijo.

Po kapitulaciji Italije se je pokazala dobra mogaučnost, ka slovenski partizange vözaženėjo okupatore s svoje domovine. Depa do konca krvave bojne je trbülo počakati eške skoro dve leti.

-dm-

IZLET I PRAUŠKA PO PRLEKIJI

Mi, porabski slovenski penzionisti smo že trno najgiri bili, kak vöglela krajina Prlekija, kakšni so lidgé tam i kak živejo.

Pri sveti meši, ki jo je služo župnik Ferenc Merkli

6. junija je prišo te dugo čakani den, da smo se z dvöma busoma pelali na prauško, vküper s penzionisti iz Slovenije, s padaši iz Rogašovec. V našom avtobusi je gospa Valerija Perger bila vodička. Po pauti je na kratko tapravla, kama mo šli, kakšna erična mesta gorpoiškemo. Prva točka naše poti je bil Kapelski Vrh. Valerija je nam

odkrec smo prišli, gé je naša držina, stera nas vsigdar čaka domau. Hvala Sloveniji, ka nas pomaga, ka mammo mož-

nost v Slovenijo se pelati na paruško, povezano z izletom. Molili smo za lejpi den, za lejpe spomine, pa za tau, naj srečno pridemo domau. Pri meši je naš zbor čudovito spejvo svete pesmi.

Po meši smo se pelali k Svetomi Juriji ob Ščavnici. Eno zanimivo cerkev smo si poglednili, stera je iz dva tala stala. Prvi tau je v romanskem stili

piti, ka smo že žedni bili.

V oljarni pri Kocbeki smo poglednili kašnefele oline delajo že od leta 1929. Virt nam je raztomačo, ka je razlika med hladno i toplo stiskanim olinom. Na svejti 825 sort tikvi geste, dapa samo dve sta dobre za olje.

Ponüvali so nas s salamami, s praženimi goškicami s čokolado z oljem i goškicami, z rolado iz goškic... Dosta naši je küpilo olje in čokolado.

Komaj smo čakali, naj vidimo mlin na vöter na Staroj Gori. Interesantno je bilau, kak so se tiste velke lopate vrtile v vetri. Gor smo šli na pod tö, vse so nam pokazali tam. Med predveč stau lejтами posajenimi lipami smo se šetali do muzeja. Poglednili smo si stare kmečke škeri, mašine, stare gvante, šaulske knjige in irke. Gor na brejgi stoji velka baročna cerkev, šli smo nut boga molit pa svete pesmi spejvat.

Čas je brž odišo, popoldne smo prišli k gostilni na Cerkenjaki. Dosta i dober obed smo dobili. Po kratkom počitki smo se odpelali v grad Negova. Pri vrataj nas je čakala Apolonija, zaljubljena popotnica s šaupami okinčenim čarovnim botom. Po legendi je mejla trno redeče vlasi. Na tranki pa po lejsi je brala zelišča pa zdravilne rastline, s tejmi je zdravila lidi pa živino. Ona je bila slejdnja »čarellica« v 18. stoletji, stero so zavolo toga usodili. Mi smo tö meli eno željo, naj nas mlade napravi. Našo željo je spunila, v duši smo vsi mladi gratali. Velka sreča, ka smo nej meli gledalo, tak smo se nej vidli, kak vöglelamo.

Grad je gnes center kulturnoga življenja, majo v njem prireditve pa razstave. Mi smo si tö poglednili razstave. Iz okna je čudovit razgled po Slovenski

goricaj, v čistom vremeni se do Pohorja vidi.

Zadnji cil našoga izleta je bila Vinska klet v Radgoni, vsakši je nej üšo v klejt, oni so si med tem časom poglednili varaš. V

vküp postavila, ka vse aj si poglednemo, nam mnaugo vse pripovejdala pa tau skur vse v porabskoj rejči pa nas je trno lepau gora prijala. Baugplati gospaudi Ferini Merkli-

Skupinska slika pred kapelsko cerkvijo

Radgoni že od leta 1852 delajo vino pa penine (pezsgö). V klejti smo koštavali kvalitetno vino in penine, trno dobro je bilau, ka je venej vrauče bilau, tak smo se malo razladili. Leko povejmo, ka smo trno lejpo paut meli. Dobro smo se čütili, dosta nauvoga smo videli, malo trüdni, dapa z lejpmi spomini smo domau prišli.

ni, ka so si vzeli čas za nas, so vodili prauški tau našoga dneva, nam lejpo svetešjno mešo slüžili pa so nas cejli den sprvajali. Hvala lejpa pevskomi zbori našoga društva za lejpe cerkvene pesmi pri slovenskoj meši, steroga je zdaj pripravila Ana Sukič.

Prauško z izletom so nam finančno pomogli vöspelati

Župnik Merkli v družbi ništrni penzionistov

pripovejdala edno legendo od hunskoga krala Attila, steri je v Kocjani gradi pokopani v bronasti, srebrni pa zlati škripi, dapa do tegamau njegvi grob niške nej najšo.

V cerkvi sv. Marije Magdalene smo meli sveto mešo z našim slovenskim dühovnikom Ferencom Merklinom. Lejpo pridigo smo poslüšali od naše domovine. Aj ne pozabimo,

zozodani, ima edne najstarejše orgle v Sloveniji. V tej cerkvi je bila naša vodička Valerija pri prvom prečiščavanji (obhajilo), pri fermi (birmi), tistoga časa je njeni oče igro na orglaj. V drugom tali smo vidli moderno cerkev, stera ma pod iz marmora. Mladi in prijazen župnik te cerkve nam je ponüdo vino in sok na dvorišči. Dobro je nam spadnilo

Na negovskem gradu nas je počakala »čarellica«

Najlepša hvala našoj predsednici Klari Fodor, podpredsednici Marijani Kovač, računovodkinji Margiti Korpič pa vsejm drüгим članom predsedstva, steri so brigo meli za našo prauško paut z izletom. Posaba se zahvalimo gospoj Valeriji Perger, stera nam je

Ministrstvo za človeške vire / Emberi Erőforrások Minisztériuma, Urad za Sovence v zamejstvu in po svetu pa mi sami, steri smo se vzeli na tau lejpo paut.

*Margita Čuk
Foto: Valerija Perger*

SPORED SLOVENSkih TELEVIZIJSKIH PROGRAMOV

**OD 23. JUNIJA
DO 29. JUNIJA**

PETEK, 23.06.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Slovenski magazin, 11.50 Ugriznimo znanost: Potapljaški refleksi, oddaja o znanosti, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Alpe-Donava-Jadran, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, pletje 2017, 18.10 Puja Pepa: Počitnice na soncu, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Koncert ansambla Smeh 2017, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.15 Rašomon, japonski film, 0.55 Profil, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

PETEK, 23.06.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.30 To bo moj poklic: Mizar, 9.10 Sledi: Prva majniška deklaracija, dokumentarna oddaja, 9.50 Portret dr. Bruna Hartmana: Na poti pride vse naproti, 11.00 Dobro jutro, 13.30 Dober dan, 14.30 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.10 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.35 Ama Dablam, izsanjane sanje, dokumentarni film, 16.30 Nogomet - pokal konfederacij: vrhunci četrtkovih tekem, 17.00 Hišica v preriji (III.): Volitve, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.05 Otožna Jasmine, ameriški film, 21.45 Ukane po kanadsko, razvedrilna oddaja, 22.35 Polnočni klub: Živeti z nasmehom, 23.50 Svetovni popotnik: Z okusi okoli sveta, 0.45 Glasbeni spoti, 1.45 Zabavni kanal, 5.00 Glasbeni spoti

SOBOTA, 24.06.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, 6.10 Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.40 Dosje: Slovenija a la Greta Garbo, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 14.15 Ambienti, 14.45 Med morjem in gorami, japonska dokumentarna oddaja, 16.00 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Milena Zupančič, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Neverjetna živalska čutila: Sporazumevanje, češko-ameriška dokumentarna serija, 17.45 Taksij, kviz z Jožetom, 18.00 Z vrta na mizo, 18.30 Ozare, 18.40 Kalimero: Medo na begu, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Ponovno sem sam, portret Franceta Bučarja, dokumentarni film, 21.10 Proslava ob dnevu državnosti, 22.15 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Izgubljena ura, dansko-švedski film, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal

SOBOTA, 24.06.2017, II. spored TVS

6.00 Na lepše, 6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.15 Dober dan, 10.15 Hišica v preriji (III.): Volitve, ameriška nadaljevanka, 11.00 Nagelj, japonska nadaljevanka, 12.15 Presenečenja, 13.20 Ukane po kanadsko: Skrivnosti, razvedrilna oddaja, 13.55 Kajak-kanu - svetovni pokal: slalom na divjih vodah, 15.30 Ukane po kanadsko: Šola, razvedrilna oddaja, 16.10 Magazin Fifa - Pot v Rusijo, oddaja o nogometu, 16.50 Nogomet - pokal konfederacij: Mehika : Rusija, 19.00 Nogomet - pokal konfederacij: Portugalska : Nova Zelandija, 20.55 Kako si povezati vezalke, švedski film, 22.40 Vse je mogoče, 0.10 Andrej Šifrer in prijatelji - Srce in razum, koncert, 2.10 Glasbeni spoti, 3.10 Kajak-kanu - svetovni pokal: slalom na divjih vodah, 4.50 Zabavni kanal, 5.45 Glasbeni spoti

NEDELJA, 25.06.2017, I. spored TVS

6.35 Poletna scena, 7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Nabri- ti detekti: Tat hortenzij, nemška otroška nanizanka, 10.45 Prislunhno tišini, izobraževalna oddaja, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: 300 let Svete Gore, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Koncert ansambla Smeh 2017, 15.05 Me smo najboljše, švedski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Utrip ljubezni, mladinski film, 18.40 Dinotačke: Kar je hotelo leteti, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Modna hiša Velvet (II.): Pojoča šivilja, španska nadaljevanka, 21.30 Korak pred drugimi, portret: dr. Jože Pučnik, dokumentarni film, 22.30 Poročila, Šport, Vreme, 22.55 Poletna scena, 23.20 Antonín Dvořák: Ciganske melodije (Matjaž Robavs in Andreja Kosmač), 23.40 Dnevnik Slovencev v Italiji,

0.05 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.00 Info-kanal

NEDELJA, 25.06.2017, II. spored TVS

6.50 Duhovni utrip, 7.05 Neverjetna živalska čutila: Sporazumevanje, češko-ameriška dokumentarna serija, 7.30 48. Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični 2017 »Veselite se pri nas«, 9.20 Proslava ob dnevu državnosti, 10.25 Bela, modra, rdeča, dokumentarni feljton, 11.10 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.15 Žogarija, 13.55 Kajak-kanu - svetovni pokal: slalom na divjih vodah, 16.05 Nogomet - pokal konfederacij: vrhunci sobotnih tekem, 16.50 Nogomet - pokal konfederacij: Nemčija : Kamerun, 19.00 Nogomet - pokal konfederacij: Čile : Avstralija, 20.50 Žrebanje Lota, 21.00 Glasovi strahu: Bienvenido in berači, koprodukcijska oddaja, 21.30 Pogrešana, francoska nadaljevanka, 22.30 Scott in Bailey (IV.), angleška nadaljevanka, 23.15 Čas nevarnega življenja, dokumentarni film, 0.05 Glasbeni spoti, 1.10 Nogomet - pokal konfederacij: Nemčija : Kamerun, 2.50 Kajak-kanu - svetovni pokal: slalom na divjih vodah, 4.15 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 26.06.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Utrip, 6.25 Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Z vrta na mizo, 10.55 10 domačih, 11.40 NaGlas! 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Ponovno sem sam, portret Franceta Bučarja, dokumentarni film, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Firbologi: O lebdenu, zapleteni kocki in lačnih dihurjih, mozaična oddaja za otroke, 15.55 Z glasbo in s plesom, 16.25 Profil, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Osvežilna fronta: Žrtve mode, oddaja za mladostnike, 17.55 Novice, 18.00 Mulčki: Te preklicane vrvice, risanka, 18.05 Svet živali: Tkalec Veki, risanka, 18.10 Vila Mila: Sem že, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Platforma: documenta 14, 23.45 Glasbeni večer, 0.15 Profil, 0.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.15 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Info-kanal

PONEDELJEK, 26.06.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 To bo moj poklic: Mizar, 9.15 Tu sem doma, dokumentarna oddaja, 10.15 Halo TV, 11.20 Dobro jutro, 14.00 Polnočni klub: Živeti z nasmehom, 15.30 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 16.30 Nogomet - pokal konfederacij: vrhunci nedeljskih tekem, 17.00 Hišica v preriji (III.): Dežela zlata, 1. del, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Svetovni popotnik: Severovzhodna Anglija, 20.55 Goljufija (I.), danska nadaljevanka, 22.05 Vojna laži, nemška dokumentarna oddaja, 23.40 Zgodovina pokala konfederacij, športni film, 0.40 Glasbeni spoti, 1.40 Zabavni kanal, 5.35 Glasbeni spoti

TOREK, 27.06.2017, I. spored TVS

5.30 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.40 Obzorja duha: 300 let Svete Gore, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio city, 14.40 Village Folk - Ljudje podeželja: Vino iz Pelle, izobraževalno-dokumentarna serija, 15.00 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.40 Otroški program: Op! 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Slovenska narečja: Primorska narečna skupina, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Kr štacuna, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Poldi: Dan, ko se je svet prekucnil, risanka, 18.10 Niko: Marko smrđi, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Iz pozabe (II.), angleška nadaljevanka, 20.55 Angela Merkel - kanclerka nepričakovnosti, francosko-nemška dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.15 Spomini: Iva Skušek, roj. Kersnik, dokumentarna oddaja, 1.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.35 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.25 Info-kanal

TOREK, 27.06.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.35 To bo moj poklic: Polagalec keramičnih oblog, 9.20 Srce letališča, dokumentarna oddaja, 10.30 Utrinek: Robin Food / S.U.R.F., 11.00 Hišica v preriji (III.): Dežela zlata, ameriška nadaljevanka, 11.45 Halo TV, 12.50 Dobro jutro, 15.10 Dober dan, 16.10 Ženska, 2. del, dokumentarni film z zvočnim opisom za slepe

in slabovidne, 17.05 Hišica v preriji (III.): Dežela zlata, 2. del, ameriška nadaljevanka, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 20.00 Človek: Naš prostor pod soncem, francoska dokumentarna serija, 21.00 Prava ideja, 21.35 Imago Slovenije - otvoritveni koncert s Simfoniki RTVSLO, 23.15 Poslednja postaja, slovenski film, 0.45 Glasbeni spoti, 1.50 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 28.06.2017, I. spored TVS

5.30 Poletna scen, 5.50 Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja, 11.45 Platforma: documenta 14, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Duhovni utrip, 14.05 Pogled na ... Narcisov vodnjak Francesca Robbe, dokumentarna oddaja, 14.20 Slovenska narečja: Primorska narečna skupina, dokumentarna oddaja, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.40 Male sive celice: OŠ Ljudski vrt, Ptuj in OŠ Koroška Bela, Jesenice, kviz, 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Zgodbe izza obrazov: Sabina Dermota, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Breja preja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Čarli in Lola: Nisem bila jaz!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Dvoboj stoletja, ameriški film, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.15 Tri sestre, francoski film, 1.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.35 Info-kanal

SREDA, 28.06.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.55 To bo moj poklic: Polagalec keramičnih oblog, 9.20 10 domačih, 10.10 City folk - Obrazi mest: Istanbul, 11.00 Hišica v preriji (III.): Dežela zlata, ameriška nadaljevanka, 11.40 Halo TV, 12.45 Dobro jutro, 15.30 Dober dan, 16.10 Prava ideja, 17.00 Revolucionarne zabave naših mladosti, dokumentarni film, 18.00 Halo TV, 18.55 Otroški program: Op! 19.40 Žrebanje Lota, 19.50 Nogomet - pokal konfederacij: polfinale, 22.05 Izkoreninjanje krščanstva, angleška dokumentarna oddaja, 23.00 Presenečenja, 23.55 Glasbeni spoti, 1.00 Nogomet - pokal konfederacij: polfinale, 2.50 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 29.06.2017, I. spored TVS

5.50 Poletna scena, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.20 Zgodbe izza obrazov: Sabina Dermota, dokumentarna oddaja, 12.05 Utrinek: Breja preja, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Angela Merkel - kanclerka nepričakovnosti, francosko-nemška dokumentarna oddaja, 14.25 Slovenci v Italiji: Goriško letališče, 15.00 Težišče - Súlypont, oddaja TV Lendava, 15.35 Svetovni popotnik: Severovzhodna Anglija, 16.30 Poletna scena, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Eko utrinki: Ločevanje odpadkov, 17.30 Moj pogled na znanost: 50 let reaktorja TRIGA, dokumentarna oddaja, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek - zgodbe priseljencev: Prince, izobraževalno-svetovalna oddaja, 18.05 Zu: Zujeva odprava na Mars, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.15 Sveto in svet: Cesarica in mati habsburških dežel, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Info-kanal

ČETRTEK, 29.06.2017, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.15 To bo moj poklic: Orodjar, 8.40 Žogarija, 9.10 Na lepše, 9.50 Alpe-Donava-Jadran, 10.30 Revolucionarne zabave naših mladosti, dokumentarni film, 11.40 Halo TV, 12.45 Dobro jutro, 15.55 Neverjetna živalska čutila: Sporazumevanje, češko-ameriška dokumentarna serija, 16.30 Nogomet - pokal konfederacij: vrhunci prve polfinalne tekme, 16.50 Ciril Cesar; pot v svetlobo, dokumentarni portret, 18.00 Halo TV, 18.55 Male sive celice: OŠ Ljudski vrt, Ptuj in OŠ Koroška Bela, Jesenice, kviz, 19.50 Nogomet - pokal konfederacij: polfinale, 22.05 Dekle z devetimi lasuljami, belgijsko-nemški film, 0.05 Slovenska jazz scena: Marezijazz 2014: Milan Svoboda in Jazz Orchestra praškega Konservatorija Jaroslava Ježka, 0.45 Glasbeni spoti, 1.50 Nogomet - pokal konfederacij: polfinale, 3.35 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

Športni dan v Bodoncih

12. junija dopoldne sem 4. razred DOŠ Števanovci peljala na športni dan v Bodonce.

Vsako leto nas povabijo na ta tradicionalni dan na partnersko šolo. Letos je ta dan bil organiziran v Bodoncih. Otroke smo razdelili v šest skupin. Cilj je bil, naj se otroci skupaj igrajo, se pogovarjajo in razgibavajo s svojimi vrstniki iz Slovenije. Morali so se znajti ob izvedbi različnih spretnostnih vaj, malo žogico so nosili v žlici, obešali

so oblačila s ščipalkami, vodo so nosili s slamo, skakljali so v vrečah, žogice so metali v koš... Igre so bile zelo zanimive, otroci so se dobro počutili. Po kosilu smo se odpeljali domov.

Hvala Majdi in vsem učiteljicam za povabilo in za lep sprejem. Jeseni dobro došli na naši šoli, kjer bomo organizirali podobno športno srečanje.

Agica Holec, ravnateljica

PRIREDITEV IN PODIRANJE MLAJA NA GORNJEM SENIKU

Praznični vikend na Gornjem Seniku je minil v prelepem vzdušju. V soboto, 3. junija 2017, smo zaposleni v vrtcu in starši otrok organizirali slavnostno prireditev v Kulturnem domu na Gornjem Seniku. Na njej se je zbralo

veliko obiskovalcev. Z dobrim sodelovanjem med delavci vrtca in starši otrok smo uspeli zbrati finančna sredstva, namenjena za vrtec Gornji Senik in otroke, ki obiskujejo ta vrtec. Vzgojiteljice in mamice otrok smo zbranemu občini

stvu zaplesale črno-beli ples, na katerega smo se pripravljale kar nekaj časa. Starši otrok so pripravili tudi srečelov in tombolo z veliko lepimi dobitki. Za dobro vzdušje in veliko plesa je poskrbel ansambel Fantazija.

V nedeljo, 4. junija 2017, smo vzgojiteljice in otroci iz Vrtca Gornji Senik sodelovali še na eni prireditvi – podiranju mlaja na prostem. Zaplesali in zapeli smo madžarske in slovenske pesmice. Po končani prireditvi pa smo se še nekaj časa družili ob okusnem bograču.

*Besedilo: Andreja Serdt Maučec
Fotografije: Attila Gyécsek*

POTOVALI SMO PO MADŽARSKI

Začetek junija je bil namenjen odkrivanju Madžarske, saj smo se učenci in učitelji DOŠ Jožefa Košiča na Gornjem Seniku odpravili na izleta po Madžarski: nižji razredi so potovali za en dan v Sombotel, višji razredi pa so dvodnevni izlet preživeli ob Blatnem jezeru. Vsi skupaj smo preživeli dva čudovita izleta.

Gornjeseniški učenci na gradu Nagyvászony

Dvodnevni izlet učencev predmetne stopnje je potekal v okolici Blatnega jezera. Prvi dan so si učenci in njihovi učitelji ogledali grad v Nagyvászonyu in opatijo v Tihanyu, popoldan pa so se predajali vodnim užitkom v Balatonfüredu, kjer so tudi prespali. Tudi naslednji dan so dopoldan izkoristili še za kopanje, po kosilu pa so se z ladjo iz Balatonfüreda odpravili v Tihany, iz Tihanya pa naprej v Balatonederics. Tam so si ogledali Muzej Afrika. Po ogledu muzeja so se odpravili proti domu.

Učenci in učitelji pred gornjeseniško dimnico v sombotelskem Škanzenu

Učenci nižjih razredov pa so v petek, 2. junija 2017, skupaj s svojimi učitelji obiskali mesto Sombotel. Njihova prva točka je bila muzejska vas „Škanzen“, kjer so si ogledali stare hiše iz cele županije. Med njimi je tudi stara dimnica z Gornjega Senika, pred katero so napravili tudi skupen posnetek. Drugi del izleta pa je bil namenjen igranju. Iz muzejske vasi so se učenci in učitelji peš odpravili do tako imenovanega „Kalandvárosa“ ali pustolovskega mesta, ki je namenjen otrokom za igranje. Otroci so plezali, skakali, se vozili po toboganih in uživali v sončnem vremenu. Šele pozno popoldne so se skupaj z učitelji odpravili nazaj domov.

Besedilo in slike: Nino Gumilar in Silvija Kočič

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnšek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotica; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB